

Suomen luterilaiset ja baptistit yhteisessä neuvottelussa Vaajakoskella

Suomen Baptistikirkko ja Finlands svenska baptistsamfund sekä Suomen evankelis-luterilainen kirkko järjestivät seitsemännen teologisen neuvottelun 29.–30.10.2015 Vaajakosken baptistiseurakunnan tiloissa Jyväskylässä. Edelliset kuusi keskustelua on käyty vuosina 1997, 2000, 2003, 2006, 2009 ja 2012. Neuvottelun aiheena olivat ”jumalanpalvelus kirkon itseyttämyksen kuvana” sekä ”seurakunnan jäsenyyden ja vapaaehtoistyö”.

Teemaa ”jumalanpalvelus kirkon itseyttämyksen kuvana” käsiteltiin niin yhteisen liturgianhistoriallisen pohjan, jumalanpalvelustilan symboliikan, jumalanpalveluselämän eri muotojen ja jumalanpalvelusjärjestyksen keskeisten osien kuin musiikillisten ilmaisumuotojen valossa. Yhteinen perusta on juutalais-kristillisessä perinteessä eli synagogajumalanpalveluksessa ja varhaiskirkon jumalanpalveluselämän keskeisissä osissa kuten sana, rukous ja ehtoollinen. Kummankin perinteeseen reformaatio toi mukanaan virret ja hengelliset laulut sekä seurakunnan yhteisen osallistumisen. Molempien perinteiden mukaan jumalanpalveluksessa on tärkeintä kohdata Jeesus Kristus ja toinen toisemme hänen ruumiinsa jäseninä. Jumalanpalveluksesta lähetetään arkeen palvelemaan Herraa ja lähimmäistä.

Molemmat osapuolet pitävät jo varhaiskirkkoon juontuvaa perintöä jumalanpalveluselämän lähtökohtana myös tänään, vaikka esimerkiksi musiikilliset ilmaisut muuttuvat. Baptistinen jumalanpalveluselämän perinne juontuu yksinkertaisesta rukouksesta ja lyhyistä puheenvuoroista, keskinäisestä läheisyydestä sekä vuoropuheluun kutsuvasta saarnasta. Luterilaisessa kirkossa on viime vuosikymmeninä yleisesti palattu vanhaan perinteeseen viettää ehtoollisjumalanpalvelusta eli messua joka viikko. Sana ja ehtoollinen nähdään luterilaisuudessa Kristuksen todellisen läsnäolon ja armon välittävänä jumalanpalveluksen keskuksena. Baptistit korostavat enemmän sanan ja saarnan merkitystä, mutta viime vuosina on alettu viettää ehtoollista useammin ja otettu paikoin käyttöön esimerkiksi synnintunnustus ja uskontunnustus. Ehtoollisen ymmärtämisessä muisto- ja yhteysateriaksi halutaan antaa tilaa mysteerille. Hengellisessä laulukirjassa on paljonkin yhteistä perustaa myös luterilaisten kanssa. Samoin jumalanpalvelustilassa voi nykyisin olla enemmän symboliikkaa.

Seurakunnan jäsenyydestä ja vapaaehtoistyöstä todettiin, että vapaaehtoistoiminta ei ole erillinen toimintamuoto vaan tapa toteuttaa kristityn kutsumusta seurakunnan jäsenenä. Seurakunta on Kristuksen ruumis, ja jokainen sen jäsen on osa ruumista. Kullakin on oma armolahjansa. Vapaaehtoistoiminnan tehtävä on kutsua ihmisiä osallisuuteen rakkauden ja vastuun yhteisössä ja tarjota jokaiselle mahdollisuus antaa aikaansa ja osaamistaan yhteiseen käyttöön. Näin voidaan vahvistaa Kristuksen opetuslapsena kasvamista, keskinäistä yhteyttä, todistusta ja palvelua.

Luterilainen kutsumusajatus ohjaa kristittyjä olemaan arkisella työllään osallisina Jumalan tekoihin maailmassa. Vapaaehtoistoiminta voi olla osa tätä kutsumusta. Kasteen ja uskon kautta meidät on kutsuttu osallisuuteen ja yhteyteen Kristuksen ja toistemme kanssa. Kirkon taloudellisten resurssien supistuminen korostaa vapaaehtoistoiminnan merkitystä ja arvoa. Niin työntekijät kuin seurakuntalaiset haastetaan uudella tapaa toteuttamaan kirkon olemusta ja seurakuntalaisuutta. Seurakunnan jäsenyyttä ei voi ulkoistaa ammattilaisille. On jo syntynyt monenlaisia uusia vapaaehtoistoiminnan muotoja.

Baptisteilla seurakuntaan liitytään oman tahdonilmaisun perusteella uskoontulon ja kasteen jälkeen tai siirtymällä toisesta seurakunnasta. Vapaaehtoistoiminta kytkeytyy jumalanpalveluselämään. Jo seurakuntaan liityttäessä pohditaan henkilön armolahjoja, seurakunnan tarvetta ja henkilön halua sitoutua johonkin tehtävään. Baptistiseurakunnissa on vain hyvin harvoja palkattuja työntekijöitä.

Neuvotteluun osallistuivat Suomen evankelis-luterilaisesta kirkosta piispa Matti Repo, vs. koulutuskeskuksen johtaja Juhani Holma, kappalainen TT Päivi Jussila, aluekappalainen TT Mauri Tervonen, diakoni Luisa Tast ja johtava asiantuntija Tomi Karttunen. Suomen Baptistikirkosta osallistuivat kirkonjohtaja Jari Portaankorva, seurakunnan johtaja Pauli Hyppönen, seurakunnan johtaja Aarno Malin ja pastori Tapio Lohikko sekä Finlands svenska baptistsamfund'ista yhdyskunnanjohtaja Peter Sjöblom, pastori Leif-Erik Holmqvist, pastori Mai-Britt Vehkaoja ja pastori Jan Edström.